

600x380

CAN BADIA I EL PINTOR CARBONELL

Habitatge familiar i seu de la constructora del mestre d'obres Josep Badia Rubí, de la qual va encarregar-se personalment a partir de l'any 1916, quan residia al carrer Biel. A la façana principal hi destaca l'ús d'obra vista en els escalats que emmarquen portes, finestres i els sòcols a nivell de vorera, els detalls ceràmics de l'entrada i el fris superior i relleus decoratius de la cornisa amb voladís. Badia va deixar en aquest edifici una clara mostra del seu estil arquitectònic, caracteritzat pel seguiment d'una bona tradició constructiva, l'aplicació de tècniques artesanals catalanes i clares influències del modernisme. Aquest estil el trobem també en el programa decoratiu de l'interior –mobiliari, forja i ceràmica– i en la façana posterior, sobre la qual sabem, per imatges de l'època, que s'obria a la via amb un porxo columnat coronat amb una terrassa on hi havia el gran anunci esgrafiat a la part superior –“Contractista d'obres”– i que va ser totalment remodelada en l'ampliació dels volts de 1950.

Josep Badia va tenir una formació autodidacta i va cursar estudis tècnics sense arribar a esdevenir arquitecte. Com a mestre d'obres i constructor local, va ser el projectista de moltes de les cases de Molins de Rei, ja que es té constància documental de la realització de com a mínim nou projectes entre 1912 i 1921, i la probable atribució d'alguns altres. Admirador fervent de Gaudí i del modernisme de l'època, va ser un dels principals impulsors d'aquest moviment a escala local, alhora que li imprimí un marcat caràcter popular.

L'any 1902, aquest carrer va rebre aquest nom en homenatge al reconegut pintor Miquel Carbonell Selva (1854-1896), que va néixer i viure a Molins de Rei, molts dels paratges, costums i persones del qual va immortalitzar en la seva obra. El seu llegat, de notable valor artístic, consta, a banda de la producció pictòrica, de poemes i escrits literaris que l'han fet mereixedor de diferents premis, reconeixements, exposicions i publicacions. El Museu Nacional d'Art de Catalunya té en propietat cinc obres seves.

CAN FÀBREGA I EL TERRAPLÈ

La riuada de sant Antoni de 1898 va trencar el terraplè de canyes que transcorria paral·lel al rec dels molins i protegia la vila de les crescudes del riu Llobregat des de segles enrere. Aquest fet va comportar substituir-lo per l'actual terraplè de pedra, que li donà prou solidesa i seguretat per permetre la construcció del passeig i la posterior extensió del teixit urbà cap al riu amb l'obertura dels carrers Miquel Tort (1920), Dr. Barraquer (1924) i Rubió i Ors (1926), així com la construcció dels dos ponts sobre el canal que els connectava (1927-28).

En el xamfrà d'aquest darrer amb el passeig del Terraplè és on, el 1928, Josep Fàbrega va encarregar a l'arquitecte Joan Baptista Serra la construcció del seu habitatge, el qual va ser ampliat posteriorment durant els anys 1940 i 1951. A més de la tribuna de la planta baixa, hi destaquen les dues terrasses balustrades a banda i banda del cos central i els pinacles de les teulades. Tot i el caràcter senyorívol de l'edifici, els treballs d'obra vista amb maons als cantells, finestres i arcs dovellats, i les decoracions als carcanyols dels arcs i les finestres amb caironets ceràmics de la Bisbal transmeten un aspecte tradicional. L'edifici va tenir vistes al canal fins que aquest es va cobrir l'any 1986, després de moltes reivindicacions veïnals.

El Dr. Josep Fàbrega va arribar a Molins de Rei l'any 1914, en un moment en què només exercia com a metge titular el Dr. Mestre. Tots dos metges van compartir de seguida projectes sanitaris i vincles familiars en casar-se amb les filles del també Dr. Xumetra, i així s'establí la nissaga d'una família estretament vinculada a la sanitat local des de final del segle XIX. El Dr. Fàbrega va impulsar el primer centre quirúrgic de la vila a la plaça de la Creu i en el convent de les Germanes de la Doctrina Religiosa del carrer Boters, amb les quals va fundar l'any 1926 la Clínica del Sagrat Cor, de titularitat privada, de la qual en va ser director.

CASA BONAMICH

L'any 1928, el farmacèutic Miquel Bonamich va demanar permís per construir una porta columnada i els murs de tancament d'un solar de la seva propietat a l'antic camí paral·lel a la via. Les problemàtiques amb les normatives de servitud amb els terrenys limítrofs al ferrocarril van retardar fins al 1931 la construcció de l'habitatge. La finca va fer de partió dels terrenys de can Roca fins que no es va obrir el carrer de Pere Espalargues on acabava el carrer d'Àngel Guimerà.

L'edifici és d'un estil sobri d'inspiració neoclàssica amb elements noucentistes, representatiu d'una casa d'estiueig de factura més humil que les torres residencials d'altres parts de la vila, però amb solucions acurades i de qualitat com el tractament del timpà, la tanca o la cantonera, inclinada sobre la planta de l'edifici, amb la finestra columnada de la planta baixa i el balcó en mig punt rodó.

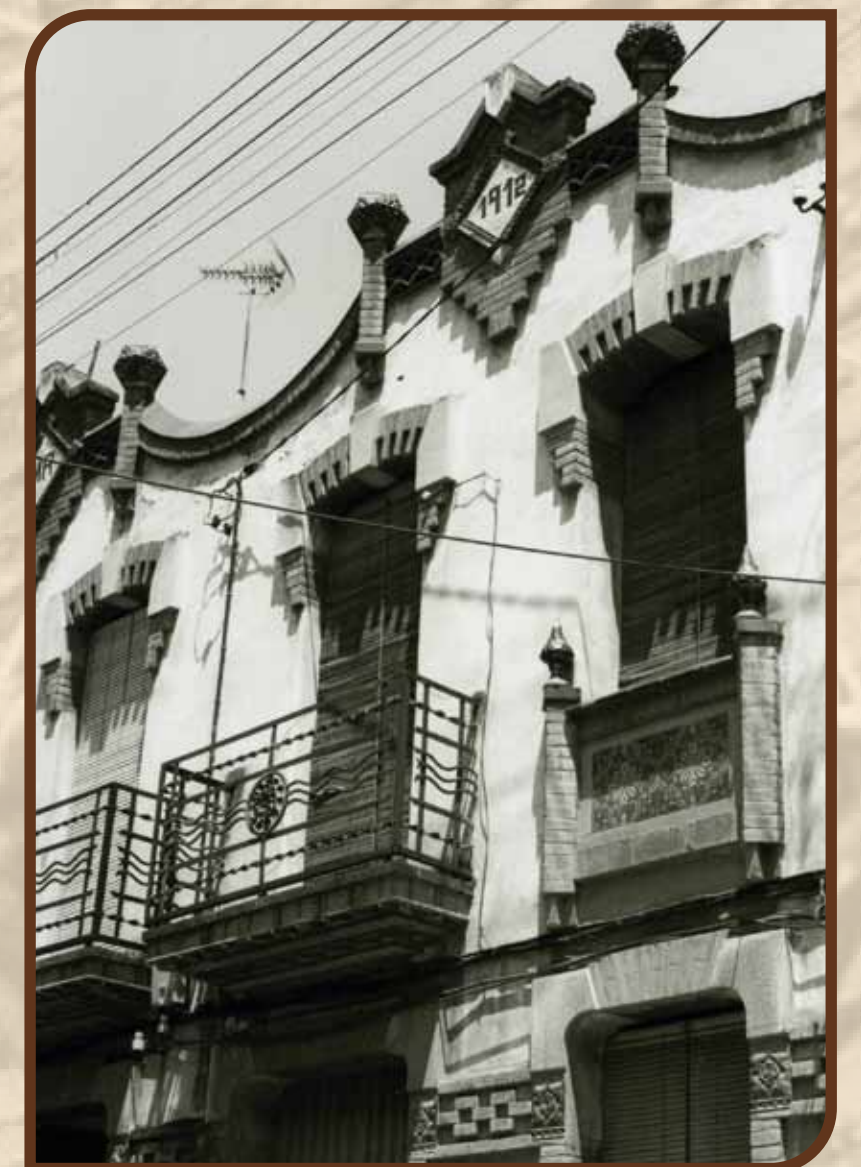
Magdalena Bonamich Font va néixer el 1917 a Molins de Rei i, en plena guerra, amb només vint anys, va ingressar a l'Escola de Bibliotecàries de Barcelona, on va obtenir el títol l'any 1940, després que les autoritats franquistes fessin passar les alumnes que van voler ser readmeses per dures proves de convalidació, depuració i tasques obligatòries a l'Auxilio Social. Durant la postguerra va treballar en l'organització de biblioteques a diverses poblacions catalanes, fins que l'any 1951 li encarregaren la direcció de la biblioteca de l'Escola del Treball, moment en què fixà la seva residència a Molins de Rei. L'any 1966 va entrar a la Biblioteca Popular de Cornellà, on es va jubilar el 1982. Entusiasta de la llengua i molt participativa en la vida social molinenca, les seves profundes conviccions religioses van portar-la a deixar en herència la residència familiar a la Parròquia de Sant Miquel en morir l'any 2011, la qual s'ha convertit en una llar d'acollida gestionada per Càritas Diocesana.

LES CASES MODERNISTES DEL CARRER DEL CARRIL

Una de les edificacions característiques del modernisme a Molins de Rei són les diferents cases, situades al carrer del Carril, encarregades pel propietari Miquel Roca Rodon entre l'any 1912 i 1918 al mestre d'obres molinenc Josep Badia, que hi va cuidar especialment els forjats delicats de ferro dels balcons i l'ús de maons d'obra vista de les façanes. A més, hi destaquen els sòcols de pedra de la planta baixa, els elements decoratius dels marcs enrajolats, les sanefes i els mosaics ceràmics, amb els dos rombes superiors que coronen una d'elles amb la data de construcció i les inicials del propietari. L'interior de l'edifici es va refer totalment l'any 2007.

La inauguració de la línia de ferrocarril entre Barcelona i Molins de Rei, amb la construcció de l'estació l'any 1854, va propiciar la configuració del carrer del Carril seguint el traçat de l'antic Camí Ral medieval. Aquest carrer va unir la plaça de la Creu amb la carretera general i, al llarg del seu recorregut, van aparèixer moltes fondes i hostals per hostatjar els viatgers i treballadors de la línia, així com comerços per a l'aparcament i reparacions de carruatges i cotxes. En aquest carrer també hi va haver el recordat Cinema Savoy, que va tancar les portes l'any 1972, en la mateixa ubicació del que anteriorment s'havia anomenat Les Delícies, obert l'any 1912.

CASTELLCIURÓ

Les primeres notícies documentades del Castellciuró daten del segle X, quan era una fortalesa defensiva del terme d'Olorda, la qual es trobava relacionada amb el conjunt de castells i fortaleses que, en l'època altmedieval de la Marca Hispànica, vigilaven, controlaven i protegien el territori de la vall del Llobregat. L'origen etimològic sembla estar relacionat amb una derivació del cognom Cedró d'un dels primers propietaris. Finalitzats els conflictes bèl·lics, els temps de pau van propiciar noves dinàmiques socials i econòmiques. Al segle XIV, la fortalesa es va convertir en un castell termenat, el qual controlava i tenia jurisdicció sobre les terres adjacents.

En el decurs dels segles, els diferents propietaris del Castellciuró van anar adaptant els seus usos i funcions a les necessitats de cada època. Es poden identificar restes de diferents cronologies, com per exemple: uns paraments d'opus spicatum del segle X, la torre circular i l'habitació al costat del mur de les espitlleres del segle XI i restes de les reformes d'època gòtica. Al Museu Municipal de Molins de Rei es conserven fragments de ceràmica d'una cronologia que oscil·la entre els segles X i XIX, a més d'altres objectes procedents del castell.

L'any 1949 va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) i el 1971 va passar a ser propietat de la vila de Molins de Rei per la donació de la seva propietària, Mercè Balaguer Ros.

EL RACIONALISME DEL CARRER DEL DOCTOR BARRAQUER

Tot i que aparentment ens pugui semblar un edifici de construcció actual, Josep Montserrat Coll, veí i impulsor dels edificis contigus del mateix carrer, va encarregar-ne la construcció l'any 1935, la qual va ser acabada l'any 1939, suposem que per causa de la Guerra Civil. Juntament amb l'edifici del número 25 de l'avinguda Barcelona, són els únics testimonis d'edificis plurifamiliars de l'arquitectura racionalista dels anys 30 a Molins de Rei.

Aquest moviment, preconitzat per l'arquitecte vienès Adolf Loos, basava els principis en alguns dels trets que veiem en l'edifici i que contrasten amb les cases veïnes i les que es construïen en aquell moment, especialment pel que fa a la manca de tot tipus d'ornamentació i la fugida de l'historicisme estètic de l'època, les dimensions rectilínies i els volums purs amb les corbes dels balcons i la tribuna central, i la prioritització del caràcter funcional i la comoditat que representen l'amplada de les finestres, balcons i vidreres fixes de la façana per possibilitar la màxima lluminositat interna.

El carrer del Dr. Barraquer es va desenvolupar a partir de 1924 amb l'eixamplament urbanístic del nucli cap al riu, que va ser possible gràcies a la seguretat que va suposar la solidificació i reconstrucció en pedra del Terraplè, malmès durant la riuada de 1898 i convertit en passeig des de principi del segle XX. El seu nom es deu al reputat metge oftalmòleg i científic Ignasi Barraquer, molt relacionat amb la vila, ja que posseïa una horta a la zona del Terraplè, en la qual, experimentant amb empelts de presseguers, va aconseguir una nova varietat de préssecs que porta el seu nom.

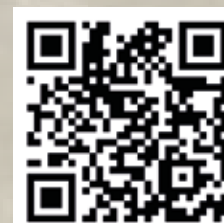
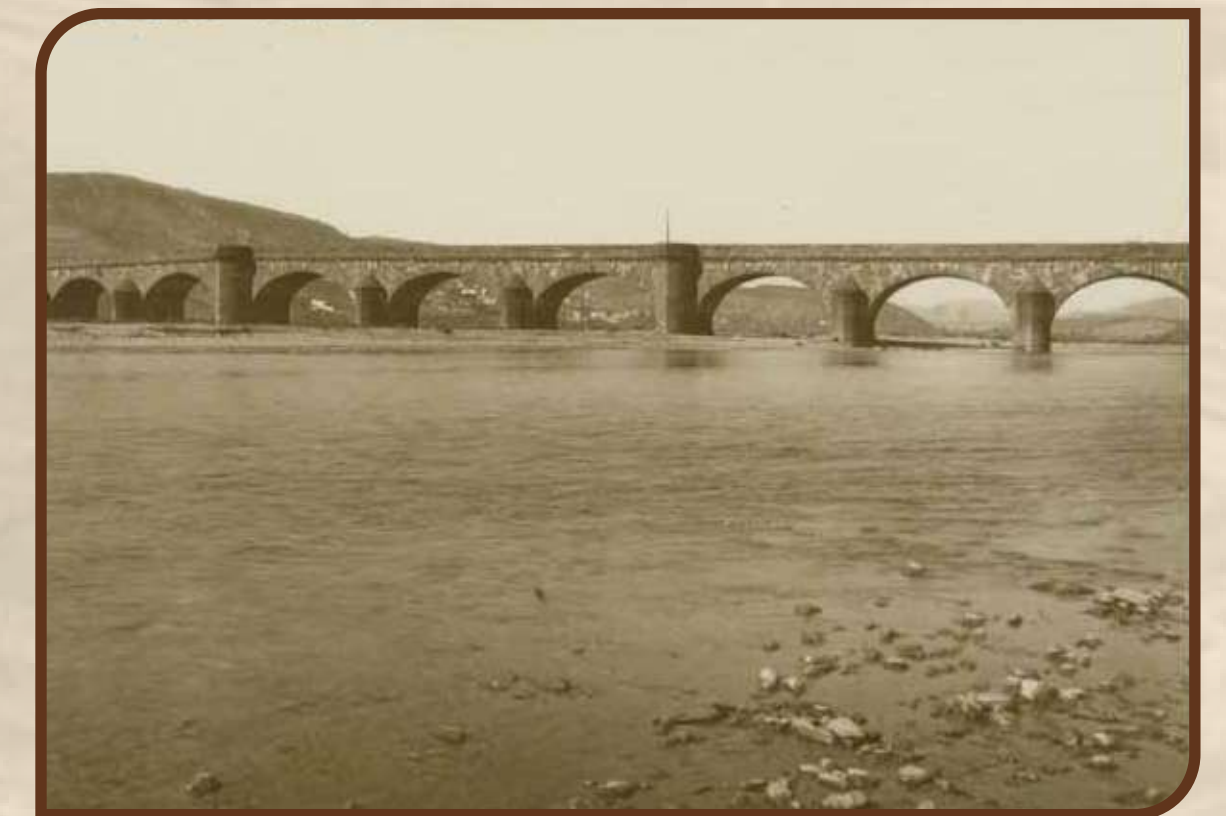

EL PONT I LA CARRETERA

L'any 1763 es va iniciar la construcció del pont anomenat de Carles III i la carretera general N-II, que comunicaria Tarragona amb Barcelona per la serra de l'Ordal. El pont de les Quinze Arcades, que és com es coneixia popularment, va ser obra de l'enginyer militar Pedro Martín Cermeño i es basava en un projecte anterior de Verboom encarregat per Felip V el 1717. La mà d'obra per construir-lo va consistir en més de tres-cents presoners algerians que, per l'acció de diverses crescudes del riu, no el van acabar fins a l'octubre de 1767. El pont, de 335 metres de longitud i una amplada de 14,5 metres, tenia una altura d'entre 10 i 13 metres, i es fonamentava en quinze arcs amb uns pilars d'entre 4 i 5 metres d'amplada segons la ubicació.

La construcció del pont va convertir Molins de Rei en un punt estratègic de comunicació i va suposar un impuls econòmic i una expansió del teixit urbà al llarg del traçat de la nova carretera, on ràpidament es desenvoluparien nous habitatges i negocis relacionats amb aquest creixent trànsit de persones i mercaderies. Aquesta importància no li va evitar ser un objectiu clau en tots els conflictes bèl·lics que es van succeir des de llavors, com la derrota de les tropes espanyoles a la Guerra del Francès de l'any 1808, immortalitzades en diversos gravats, les posteriors fortificacions de les guerres carlines i els infructuosos intents de voladura durant la Guerra Civil que no van evitar l'entrada de les tropes franquistes el 25 de gener de 1939.

La construcció de l'A-2, a final dels anys 60, al marge esquerre del riu va comportar l'augment del drenatge i una extracció insostenible d'àrids que arribaria fins a la base dels pilars, cosa que va accelerar la destrucció dels elements de pedra que protegien els pilons de fusta que el fonamentaven, els quals van quedar exposats a l'aigua. Tot i les diverses crides d'alarma, desateses pel Ministeri Obres Públiques, que durant anys va ignorar-ne el manteniment, i els intents de protecció dels pilars, la nit del 5 al 6 de desembre de 1971 una riuada va desplomar un pilar i dos arcs, fet que causà la mort d'un camioner que hi circulava, i el 30 de desembre una nova riuada en va ensorrar dos arcs més. El 3 de febrer de 1972, el pont va ser definitivament enderrocat per construir-ne l'actual en el seu lloc, tot i els infructuosos intents d'algunes entitats perquè fos declarat monument històric i rehabilitat. Molins de Rei va perdre així un dels seus símbols patrimonials més importants.

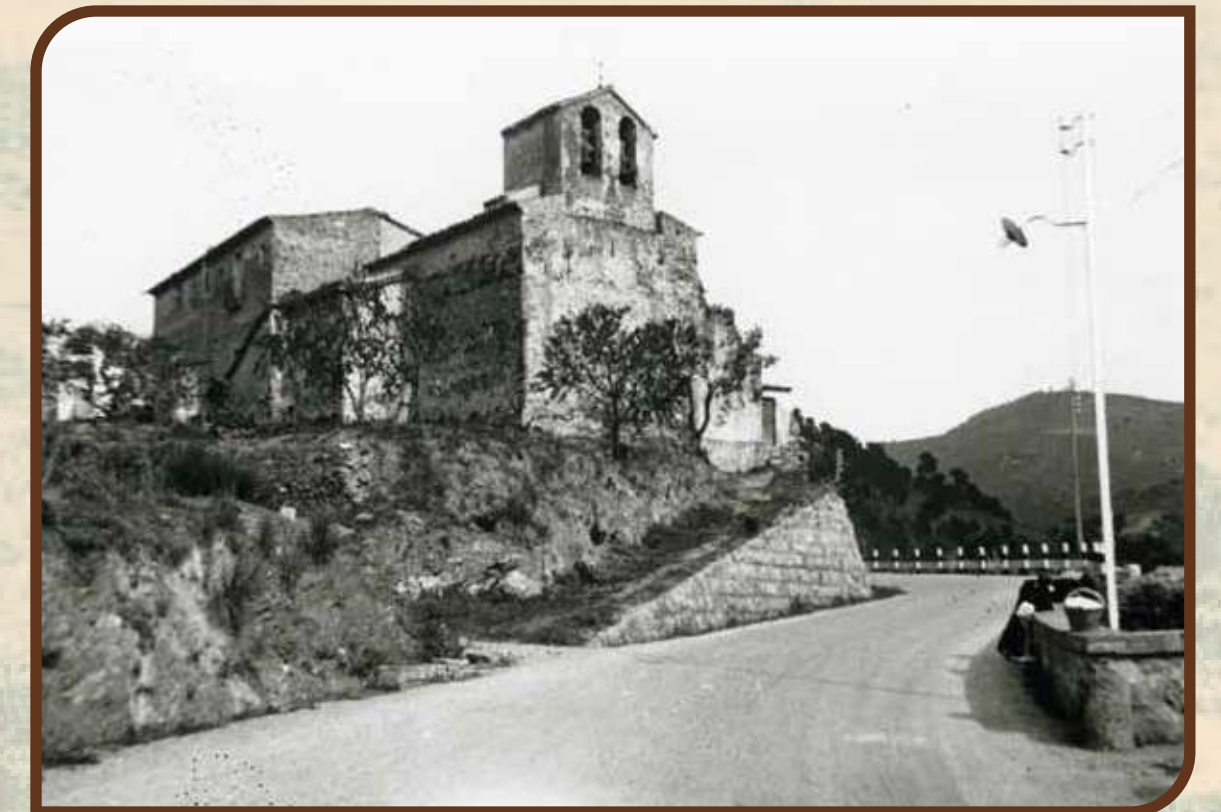

ERMITA DE SANT BARTOMEU DE LA QUADRA

L'actual ermita de Sant Bartomeu de la Quadra substitueix l'antiga església romànica cremada i enderrocada l'any 1936. Construïda l'any 1947 a partir del projecte de Sixte Illescas amb pedra de l'anterior església i en la mateixa orientació, es van recuperar quatre capitells considerats preromànics dels segles IX-X i algunes taules del retaule de l'altar major, construït a les darreries del segle XV, que es troben actualment al Museu Diocesà de Barcelona. La primera font documental que esmenta aquesta església és de l'any 1143, quan era sufragània de Santa Creu d'Olorda, tot i que pels capitells es pressuposa que era més antiga, així com per la referència al Cartulari de Sant Cugat de la Torre Sunyer, que indica que es trobava en el mateix turó al segle X i sembla que ja era una capella.

Els pergamins més antics parlen de Sant Bartomeu d'Olorda i, en el segle XIV, com la Quadra de Sant Bartomeu, amb referència a un lloc feudal de segon ordre, nom del qual va derivar l'actual denominació, que no trobem fins al s. XIX, quan l'any 1820 es crea el municipi de Santa Creu d'Olorda, al qual va passar a pertànyer. L'any 1912, la dissolució de Santa Creu d'Olorda com a municipi va fer que Sant Bartomeu retornés a Molins de Rei juntament amb la Rierada. Des de final del segle XVIII, la davallada de can Mas, que era la masia que havia dominat el territori des de feia segles, va suposar que més propietaris accedissin a les seves terres, els quals van començar a edificar cases d'estiueig i habitatges, de manera que, a poc a poc, les antigues cases pairals van anar desapareixent i es van desenvolupar les actuals edificacions de la carretera de Vallvidrera.

Al costat de l'ermita, en un camp de conreu prop del camp de tir, es van trobar restes ceràmiques d'àmfores que indicaven la possibilitat d'un jaciment de caràcter agrícola, però ha estat impossible datar-lo fins al moment.

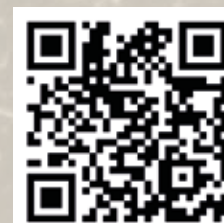

FÀBRICA CAN SAMARANCH

L'any 1930, Francesc Samaranch va encarregar a Joan Gumà Cuevas la construcció de la immensa fàbrica tèxtil amb més de vint naus cobertes amb dentat de serra. La característica torre del rellotge i la façana es van aixecar tres anys després, en una ampliació de les moltes que van efectuar-se en el recinte fins a l'any 1959. L'estil recorda les formes déco dels edificis industrials que van caracteritzar arquitectònicament l'opulència de l'expansió econòmica dels anys vint als Estats Units.

De la plantilla inicial de 550 treballadors, la majoria provenien de la contigua fàbrica Malvehy, de la qual Samaranch era familiar i n'havia estat directiu. L'empresa, dedicada principalment a la fabricació de cobrellits i tapisseries, va exercir des del principi una política social amb els treballadors de caire paternalista amb iniciatives com la creació d'una biblioteca, menjadors, sala d'espectacles i teatre, i la construcció de la Casa Cuna com a llar d'infants l'any 1944, la segona de tot l'Estat. En l'aspecte més lúdic, la pista de bàsquet construïda el 1947 seria l'escenari de nombrosos esdeveniments socials i la creació del Club Samaranch, amb diverses seccions (cinema, quadre escènic, escacs, filatèlia, fotografia, excursionisme, billar, botxes, bitlles, tennis taula, patinatge), va tenir en l'equip de bàsquet la més reeixida, ja que va arribar fins a la Segona Divisió Estatal. En el mateix Club trobem l'embrió del Museu Municipal, que es va fundar l'any 1953 per les donacions de Samaranch d'uns teixits al directiu Enric Madorell, ànima del Museu.

Durant la Guerra Civil, el 20 de gener de 1939, la fàbrica va patir un bombardeig en l'avançada franquista que destruiria bona part del recinte i la paralitzaria. L'any 1949, el règim franquista li va atorgar posteriorment el títol d'Empresa Ejemplar. En la darrera època, la publicació mensual de la revista Ecos de Samaranch (1958 i 1967) en faria de portaveu. El seu tancament definitiu va tenir lloc l'any 1976.

LA FONT DE LA PUJADA

Des de fa moltes dècades, en la pujada del carrer d'Ignasi Iglésias, coneguda popularment com la pujada de l'Església o pujada de la Font, hi ha aquesta font que ha estat refeta en diverses ocasions. Per la seva antiguitat, robustesa i els materials utilitzats per construir-la, algunes referències documentals l'han volguda relacionar amb la font que estava testimoniada en els terrenys del predi de l'antic Palau dels Requesens, ja fos en una altra ubicació o en una de molt propera a l'actual, ja que els límits d'aquesta propietat s'estenien gairebé fins als terrenys on és actualment.

Està col·locada en disposició vertical sobre base rectangular, amb pila d'una sola peça d'extrems semicirculars i recolzada sobre carreus de pedra de Montjuïc. Com a acabament superior veiem la característica pedra de moldre de molí, tot i que antigament havia estat acabada per un fanal que va desaparèixer. Consta de dos brolladors, un dels quals va ser obturat expressament. Antigament, l'aigua de la font provenia directament de la muntanya, però actualment està connectada a la xarxa d'aigües municipal.

CAL JAN DE LA PLAÇA

L'edifici adjacent a l'Ajuntament, popularment conegut com cal Jan, va ser remodelat durant les dues primeres dècades del segle XX. Se'n desconeix la data exacta i l'autor del projecte. La façana neogòtica, especialment decorada, presenta uns treballs de forja de decoració floral molt treballats i nombrosos detalls que conviden a una mirada pausada.

A la planta baixa, a banda i banda de l'entrada del comerç, hi ha uns apics de pedra treballada que mostren dos micos: un, amb un pergamí i l'altre, amb un instrument musical. No són dues mènsules que sostinguin columnes; semblen més aviat el coronament d'antics trencaaigües avui desapareguts. La porta d'entrada a l'escala, emmarcada amb motlures a la part superior, també té decoracions de trencaaigües i un forjat a la reixa d'entrada. A la primera planta, la balconada principal, amb la gran obertura del finestral, presenta dues columnetes primes amb capitells de gran delicadesa i un dintell decorat amb un guardapols escalonat que arrenca de petites mènsules.

A la segona planta, dos balcons que formen un punt rodó amb llosanes arrodonides i una finestra central cegada, totes amb arcs conopials, embelleixen especialment el conjunt. Com a coronament final, hi ha una cornisa motllurada i merlets pròpiament gotitzants, decorats amb pilastres prominents embellides per un delicat fullam treballat en pedra.

LLAR D'AVIS DR. JOSEP MESTRE

Aquesta casa senyorial es va iniciar l'any 1902 per encàrrec del llavors veí del Papiol Joan Capdevila Soler, amb direcció de l'arquitecte Pere Bosch i Cardellach. L'edifici, amb una façana de caràcter neoclàssic sense gaire decoració, excepte la cornisa i els caps de biga que simulen sostenir-la i les baranes i reixes de ferro forjat, va tenir una important reforma l'any 1940 a càrrec de l'arquitecte Joan Gumà Cuevas, que va suposar l'habilitació de tres habitatges entre les dues primeres plantes i l'ampliació dels cossos adjacents a l'edifici on es construïren les porxades de la galeria i les pèrgoles de la terrassa que dona al jardí, orientat al carrer del Pare Manyanet. L'edifici de can Capdevila va ser comprat per l'Ajuntament l'any 1982 i, a partir de 1990, és la seu de la Llar d'Avis Dr. Josep Mestre.

El Dr. Josep Mestre i Puig va néixer a Barcelona el 1884 i va arribar a Molins de Rei en assolir la plaça de metge d'assistència pública el 1909, dos anys després de llicenciar-se a la Facultat de Medicina. Va assistir durant dècades, des de la consulta del carrer del Dr. Barraquer, diverses generacions de veïns i veïnes de Molins de Rei, com també els afiliats a les mutualitats de diverses fàbriques i associacions locals, i això va fer que fos molt recordat per la seva dedicació i humanitat. L'any 1918 fou nomenat inspector municipal de sanitat i dos anys després va ser un dels fundadors del Sindicat de Metges de Catalunya. Membre actiu de diverses acadèmies i associacions mèdiques, va ser fundador de la revista La medicina catalana i va publicar diversos treballs de divulgació mèdica.

Durant la República va ser nomenat cap dels Serveis de Sanitat de la Generalitat i, el 1937, director general del Ministeri de Sanitat. La seva activitat política republicana, catalanista i d'esquerres va comportar-li l'exili a França durant el franquisme, on treballà als hospitals de Saint Giroux i Perpinyà. Després de diversos intents denegats per les autoritats del règim, finalment va tornar l'any 1954 i des de llavors exercí de forma privada i despulat de les seves funcions públiques fins a jubilar-se deu anys després. Va morir a Molins de Rei l'any 1979.

CAN MATEU DE LA CREU

El 1792, Jaume Tort, llaurador de professió i, probablement pel seu cognom, descendent dels masovers dels Requesens, va construir aquesta casa que, juntament amb la casa pairal de can Roca, testimonia la puixança de la pagesia i la nova propietat que es configura a partir de la desaparició del domini feudal. Can Mateu de la Creu és una casa pairal formada per planta baixa i dos pisos, inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic Català, i hi destaca el segon pis, format per una galeria porxada amb arcades de mig punt.

En aquest espai s'ha volgut situar un dels portals d'entrada als antics jardins del Palau de Requesens, tot i que hi ha una gran incertesa sobre les dimensions exactes del predi i del nombre i la localització de les seves entrades, de manera que se situa un perímetre presumible que incloïa el palau, l'hort i el jardí, i s'estenia a tocar del Camí Ral, que transcorria per l'actual carrer de Rafael Casanova fins a l'actual plaça de la Creu. Aquesta suposició ve refermada per la presència d'un escut gravat en el dintell de l'arc de pedra de la porta principal, que es pot datar del segle XV i s'ha atribuït a la família Requesens. L'escut s'emmarca dins d'un cercle llorejat i presenta quatre perforacions que segurament van ser practicades quan el dintell va estar cobert amb argila, aproximadament fins als anys 30 del segle XX, quan es va descobrir. Es desconeix si el portal, un cop urbanitzada la zona, es va adaptar a la casa o bé va ser un portal recuperat i incorporat.

També s'ha volgut relacionar aquesta ubicació amb el lloc que descriu Antoni Pujol en el seu testimoni en un procés contra el bandolerisme de l'any 1582: “I així prenguérem el camí. I quan fórem davant la creu davant el portal de l'hort de Molins de Rei ens asseguérem tots tres perquè ploviscava i estiguérem sota la porta de l'hort, que és tocant al camí ral, i ens adormírem allí algun poc”.

MODERNISME AL CARRER MAJOR

L'any 1911, el comerciant de grans Joaquim Ballvé va encarregar a J. Graner el projecte d'enderroc i reconstrucció de la façana d'aquest edifici que popularment s'ha conegut com cal Ferreret, el qual durant molts anys va estar relacionat amb l'ofici de les graneries i forns. Es tracta d'un estil que sembla haver-se encomanat de la factura modernista de l'entrada del forn adjacent que hi havia hagut anteriorment en aquest espai.

L'edifici de tres plantes, cantoner amb les escales que donen al carrer Boters, s'emmarca dins de les línies del modernisme impulsat en algunes construccions de l'època. Presenta diverses modificacions respecte al projecte originari i ressalta especialment pels colors vius i la decoració ondulada de tots els elements de la façana, especialment marcada en l'acabament superior. A més, s'hi observa una evident irregularitat entre les parts, en les quals destaca la gran obertura lateral de la portalada de la planta baixa, que li pren l'espai sencer i mitja part de la primera. A més, s'hi observa una evident irregularitat entre les parts, en les quals destaca la gran obertura lateral de la portalada de la planta baixa, que li pren l'espai sencer i mitja part de la primera, de manera que és l'única obertura que no està rematada amb arcs lobulats en els marcs. Aquesta sensació irregular del conjunt es remarca també en les diferents mesures entre les finestres i la presència de balconades únicament en algunes d'elles.

EL PAVIMENT DEL CAMÍ RAL

Durant els treballs d'adequació i renovació del clavegueram del carrer del Molí amb l'encreuament amb el carrer de Rafael Casanova, el setembre del 2009, es va localitzar un mur que travessava perpendicularment el primer carrer. Com que es trobava en un espai susceptible de contenir més restes, un cop va ser valorat, l'arqueòleg territorial del Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat va indicar la necessitat de documentar-lo i que una empresa especialitzada fes un seguiment arqueològic de les obres.

Aquesta intervenció, que va durar fins al gener de 2010, va fer aparèixer una de les troballes més importants per explicar la xarxa viària i urbana de la vila entre els segles XV i XIX. La part més antiga de les restes, ubicada a tres metres de fondària, conservava una pavimentació de còdols que es podria correspondre a un tram de l'antic Camí Ral, que durant l'època medieval havia esdevingut l'eix principal de la població, s'estenia pel carrer de Baix i s'havia traçat seguint el recorregut de l'antiga Via Augusta romana. En les excavacions es van trobar, al voltant d'aquesta via de comunicació, les restes de murs i estructures relacionades a tots dos costats de la via i es van poder testimoniar, amb l'estudi dels diferents estrats, els canvis desenvolupats durant segles en les edificacions llindants i en les tècniques de construcció, així com les nombroses reformes i treballs de manteniment d'aquesta via, que va mantenir sempre en el tram excavat la mateixa direcció, fets que reforcen la importància cabdal d'aquest eix per al trànsit humà i de mercaderies.

Un cop les restes van quedar testimoniades, es van extreure fragments del paviment del segle XVII i materials ceràmics de diferents estrats, que es conserven al Museu Municipal; després, es van tornar a cobrir per ser preservades correctament.

PLA DE LES BRUIXES I POBLAT IBÈRIC

L'any 1971, les obres d'eixamplament de l'antic camí de Sant Bartomeu de la Quadra van posar al descobert diferents materials arqueològics i restes d'estructures de dos dipòsits rectangulars de pedres i dues sitges en l'espai que es coneix com a plaça de les Bruixes II. En els dos anys successius, el Grup d'Arqueologia del Museu de Molins de Rei va fer treballs de prospecció que van fer aparèixer una nova estructura circular. L'any 1974, nous treballs van aportar nombrosos fragments ceràmics d'època ibèrica en un nou jaciment que es va denominar plaça de les Bruixes I, a uns 150 metres de l'anterior, entre el mateix camí de Sant Bartomeu i un altre que condueix al cementiri.

Els arqueòlegs van constatar que hi havia una desconnexió entre ambdós jaciments: la Plaça de les Bruixes I es va datar entre els segles III-II aC i la Plaça de les Bruixes II, entre el segles II-I aC, una cronologia que es correspon amb les transformacions de la primera època de colonització romana i la reestructuració del sistema econòmic tradicional ibèric. Aquest darrer jaciment va ser el que va presentar menys problemes d'interpretació i es va plantejar, per la cronologia i les estructures aparegudes, la hipòtesi que fos un assentament petit amb funció agrícola dependent d'un altre de més gran o unes estructures pertanyents a una vil·la romana.

La urbanització de la Riera Nova l'any 1998 va comportar una intervenció arqueològica d'urgència en el jaciment de la Plaça de les Bruixes I, on es va detectar una fossa amb grans quantitats de material ceràmic ibèric que van permetre posar-lo en relació amb algun tipus de forn de l'àrea del voltant, però sense que es documentés cap tipus d'estructura relacionada amb aquesta funció ni amb cap mena d'hàbitat. L'any 2002 es van efectuar treballs de restauració de tot el conjunt, que va ser declarat Bé Cultural d'Interès Local.

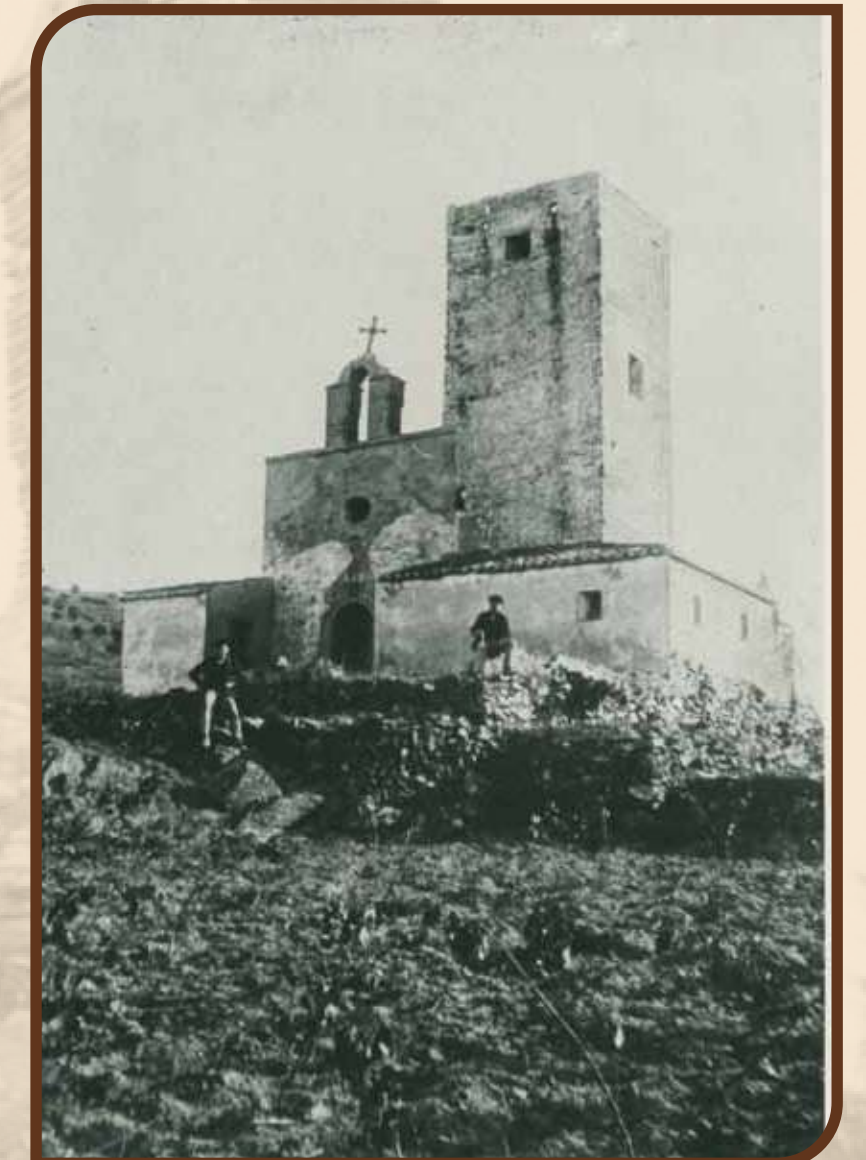

SANT PERE DE ROMANÍ I CA LA CÒRDIA

Situada en el cim d'un turó, a la part sud de la vila, sobre la riera Bonet i l'antiga font del Rajolí, aquesta ermita d'estil romànic apareix documentada l'any 1001 dins del terme de Santa Creu d'Olorda. Va ser coneguda fins al segle XIII amb el topònim de Dudisme o Duodecima, fet que s'ha especulat que podria relacionar-la amb la distància en milles de la Via Augusta respecte a Barcelona, que devia transcórrer davant seu, i que revaloritza les restes d'estructures agrícoles d'una vil·la romana que es va descobrir a principi dels anys 80 en el jaciment proper de Ca la Còrdia.

En els seus mil anys d'història, Sant Pere de Romaní ha sofert nombroses modificacions per l'efecte de les guerres, els canvis constructius i l'abandó. L'estructura de planta rectangular, amb gruixudes parets de pedra i coberta de volta de canó, semblen originàries, tot i que no així l'absis semicircular, que podria haver estat edificat posteriorment. El portal d'entrada mirant al nord va ser modificat de la seva orientació originària cap a migdia quan al segle XVI s'hi va construir la torre de guaita adossada d'uns 12 metres d'altura, de manera que des de llavors l'anterior va servir per comunicar per l'interior les dues edificacions i es va construir al damunt de l'actual el campanar que el corona. Per altra banda, la coberta de teules va substituir la inicial teulada de lloses de llicorella. Durant un temps, el conjunt també va tenir adossat un mas, denominat Moriscot, totalment desaparegut a principi del segle XX.

Pels voltants de 1850, aprofitant la torre de guaita, s'hi va muntar una estació de telegrafia òptica, un mètode de comunicació ideat a final del segle XVIII pel francès Claude Chappe que transmetia visualment missatges codificats de lletres i números a través d'una línia de torres mitjançant un mecanisme de pals i braços articulats. Aquesta funció explica les obertures que presenta actualment la torre, amb una porta al primer pis, les espitlleres als costats de la planta baixa i les finestres de la part alta que la comunicaven visualment amb les estacions veïnes de Castellbisbal i Sant Pere Màrtir. La xarxa catalana va arribar a tenir més de 150 torres. La línia es va desmantellar el 1862 quan aquest sistema de comunicació va ser substituït per la moderna telegrafia elèctrica. El 1906, l'ermita ja estava abandonada i des de llavors va ser restaurada en els anys 1956 i 1987. El 1949 va ser catalogada com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

CAMÍ ANTIC DE SANTA CREU D'OLORDA

El camí antic de Santa Creu d'Olorda s'enfila fins a l'ermita seguint el recorregut que transcorre per les masies de can Vilagut, can Ribes i can Portell. El camí antic de Santa Creu d'Olorda s'enfila fins a l'ermita seguint el recorregut que transcorre pel carrer del mateix nom i les masies de can Vilagut, can Ribes i can Portell. És un camí que tradicionalment han fet els molinencs, que han mantingut durant segles una relació molt estreta amb el nucli d'Olorda, amb qui han compartit esdeveniments històrics i desenvolupat xarxes econòmiques, administratives, jurisdiccionals, culturals, religioses, simbòliques, familiars i afectives. Uns sòlids lligams que han deixat una empremta inalienable en la nostra història local.

El puig d'Olorda (438 m) és la muntanya més alta de la riba esquerra del Llobregat. Les referències més antigues de l'ocupació d'aquest territori es remunten fins al neolític i en el cim es testimonia el jaciment d'un poblat ibèric del segle IV aC. Les primeres referències documentals de Santa Creu d'Olorda són del segle X i el seu terme té els orígens en l'establiment de les divisions del segle XI, dins del terme de la qual va néixer la vila de Molins de Rei el 1190. La creació de la baronia de Molins de Rei sota el poder dels Requesens el 1430 suposarà el camí contrari i farà que Santa Creu d'Olorda passi a formar part del nostre municipi, fins que l'any 1820 es va tornar a convertir en un municipi independent.

L'any 1912, la manca de mitjans econòmics i la projecció de la carretera de Vallvidrera, en la qual el municipi havia de participar amb una forta despesa, van fer que la Junta Municipal decidís suspendre el municipi i el terme va quedar repartit, fins a l'actualitat, entre Sarrià, Sant Feliu de Llobregat i Molins de Rei. Tot i aquests canvis jurídics, la vinculació entre Molins de Rei i la parròquia i el seu entorn, que va quedar annexionada a Sarrià, es va continuar mantenint, l'expressió més significativa de la qual es veia en els tradicionals Aplecs de Pasqua que s'hi van celebrar entre 1920 i 1976, quan aquest camí prenia tot el protagonisme. L'any 2014, l'Ajuntament de Molins de Rei va aprovar una moció per reclamar que Santa Creu d'Olorda tornés a formar part del municipi.

